

BÍRÓ ENDRE

Történelem

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Hegyi Ádám

egyetemi docens, SZTE BTK

**LELKÉSZ ÉS GYÜLEKEZETE A FEKETE-KÖRÖS PARTJÁN -
MOLNÁR JÁNOS ÉLETE ÉS HAGYATÉKA**

Kulcsszavak: Nagyzerind; Molnár János; Körös-vidék; református egyháztörténet; lelkészi életút és kapcsolatháló

Egy lelkészi életpálya feltárásának korszaktól és felekezettől függően sokféle kútfeje és módja lehet. Magyar református tekintetben, a felvilágosodás időszakára vonatkozóan a Kárpát-medence különböző tudományos gyűjteményei számos forrást tartalmaznak, melyek mennyisége, adatgazdagsága és feldolgozási stádiuma gyakran eltér egymástól.

Molnár János sárospataki tanulmányai után friss pályakezdőként foglalta el 1798-ban az Arad vármegyei, ezáltal a Békési, majd Nagyszalontai Egyházmegyéhez tartozó Nagyzerind szószékét, ahol 1829-ben bekövetkezett haláláig megszákítás nélkül prédikált, ezzel a XIX. század végéig az eklézsia leghosszabb ideig szolgáló lelkésze volt. Munkája, élete tartalmasan telt: közösséget szervezett és örködött annak fegyelmi élete felett, anyagi megvalósításokat vitt véghez és karitatív tevékenységet folytatott, de egyházmegyei küldötteként különféle eklézsiák belső konfliktusainak kivizsgálásában is részt vett. Személyes kapcsolatai meghatározták traktusban és gyülekezetben betöltött helyét és szerepét, erényei és hibái, barátai és ellenségei egyaránt voltak.

Dolgozatomban Molnár János értelmiségi karrierjére szorítókozó életét és gyülekezete hozzá kapcsolódó történetét mutatja be a lelkészi tevékenység hitéleti, gazdálkodási és fegyelmi-ellenőrzési aspektusain, valamint a lelkész személyén, ambícióin és kapcsolatrendszerén keresztül. Ebben lokális, egyház- és vármegyei, illetve egyházkerületi illetékességű iratképzők dokumentumaira, egyház-, társadalom-, művelődés- és helytörténeti forrásokra egyaránt támaszkodom. Módszertani ismereteimet Hegyi Ádám, Szász Lajos és mások tudományos munkáiból merítettem és gyarapítottam.